

MĚSTSKÝ ÚŘAD HOŘICE

Oddělení územního plánování - úsek památkové péče

Náměstí Jiřího z Poděbrad 342, 508 19 Hořice

NAŠE Č. J.

MUHC-SU/21298/2020/VO

VYŘIZUJE OPRÁVNĚNÁ ÚŘEDNÍ OSOBA

Bc. Jan Vodák

V HOŘICÍCH DNE

27. 10. 2020

SPISOVÁ ZN.

19794/2020-PP17

SKARTAČNÍ ZN.

A/10

ROZHODNUTÍ

Městský úřad Hořice, úsek památkové péče, jako orgán státní památkové péče věcně a místně příslušný podle § 29 odst. 2 písm. e) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, a § 11 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, posoudil žádost vlastníka kulturní památky Městskému úřadu Hořice, úseku památkové péče, došla žádost města Hořice, IČ 00271560, se sídlem náměstí Jiřího z Poděbrad 342, 508 01 Hořice, obdrženu dne 6. 10. 2020, o vydání závazného stanoviska orgánu státní památkové péče podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, ve věci restaurování

sochy Jana Žižky z Trocnova na pozemku parc. č. 2206/1, k. ú. Hořice v Podkrkonoší,

kteřá je nemovitou kulturní památkou evidovanou v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky pod číslem rejstříku 29373/6-1172,

spočívající v restaurování sochy s podstavcem s následujícími podrobnostmi:

- povrch kamene bude biocidně ošetřen a omyt horkou vodou s přídavkem detergentu,
- sádrovcové krusty budou naměkčeny hydrogenuhličitanem amonným v buničínových zábalech a sejmuty,
- narušená místa v kameni budou zpevněna organokřemičitany,
- vlasové trhlinky budou injektovány slabým roztokem akrylátové pryskyřice,
- nefunkční a nevhodné tmely budou odstraněny,
- bude provedeno tmelení a spárování,
- budou provedeny plastické a barevné retuše,
- socha bude ošetřena postříkem proti bionapadení,
- bude provedena obnova nápisu na čelní straně podstavce,
- hydrofobizace bude provedena pouze na nejvíce exponovaných plochách, kam nevztlíná voda,

a vydává v souladu s ustanoveními § 14 odst. 1, 3 a 6 a § 44a odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, toto závazné stanovisko formou samostatného rozhodnutí ve správním řízení:

Městský úřad Hořice

Úsek památkové péče

nám. Jiřího z Poděbrad 342
508 19 Hořice

tel.: 492 105 488
fax: 493 623 183

e-mail: vodak@horice.org
ID datové schránky: 247bzdz

www.horice.org

Provedení navrhovaných prací v rozsahu předložené restaurátorské dokumentace „Socha Jana Žižky z Trocnova, Autor (text a foto): Mgr. BcA. Petr Gláser, restaurátor, V Drahorazi dne 29. 9. 2020“ je z hlediska zájmů státní památkové péče **p ř í p u s t n é** v rozsahu takto podané žádosti (bez podmínek)/za těchto základních podmínek:

- (1) Započetí prací vlastník oznámí s minimálně 10 denním předstihem Městskému úřadu Hořice, úseku památkové péče, náměstí Jiřího z Poděbrad 342, 508 19 Hořice, tel. 492 105 488, e-mail: ID datové schránky: 247bzd.
- (2) Vypsání písma na zadní straně podstavce bude v případě potřeby fixováno k podkladu a lokální opadané partie sceleny barevnou retuší. Nápis na čelní straně podstavce bude po očištění biologické krusty a depozitu podroben vizuálnímu průzkumu, zda se zde nenacházejí stopy barevného vypsání.

Účastníci řízení dle § 27 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád:

- Město Hořice, IČ 00271560, se sídlem náměstí Jiřího z Poděbrad 342, 508 01 Hořice.

Účastníci řízení dle § 27 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád:

-

ODŮVODNĚNÍ

Městskému úřadu Hořice, úseku památkové péče, orgánu státní památkové péče věcně a místně příslušnému podle § 29 odst. 2 písm. e) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „památkový zákon“), a § 11 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), došla dne 6. 10. 2020 od oprávněné osoby žádost o vydání závazného stanoviska orgánu státní památkové péče podle § 14 odst. 1 památkového zákona k návrhu výše uvedených zamýšlených prací na předmětné kulturní památce. Uvedeným dnem bylo zahájeno správní řízení o vydání závazného stanoviska.

Žádost obsahuje následující doklady a podklady:

- „Socha Jana Žižky z Trocnova, Autor (text a foto): Mgr. BcA. Petr Gláser, restaurátor, V Drahorazi dne 29. 9. 2020“.

V souladu s ustanovením § 14 odst. 6 památkového zákona si Městský úřad Hořice, úsek památkové péče, vyžádal písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče, kterou je Národní památkový ústav, konkrétně jeho územní odborné pracoviště v Josefově (dále jen „NPÚ“). Písemné vyjádření bylo vydáno dne 23. 10. 2020 pod č.j. NPÚ-362/78635/2020 (MgA. Táňa Šlězová) a Městskému úřadu Hořice, úseku památkové péče, doručeno dne 27. 10. 2020. NPÚ v tomto písemném vyjádření specifikuje předmětnou kulturní památku a záměr žadatele, dále vymezuje dotčené kulturně historické hodnoty, dopad zamýšleného záměru na tyto dotčené kulturně historické (památkové) hodnoty a ve vyhodnocení žádosti uvádí:

NPÚ, ÚOP v Josefově na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že posuzované práce budou v souladu se zájmem ochrany výše uvedených kulturně historických hodnot za těchto podmínek:

1. *Vypsání písma na zadní straně podstavce bude v případě potřeby fixováno k podkladu a lokální opadané partie sceleny barevnou retuší. Nápis na čelní straně podstavce bude po očištění*

biologické krusty a depozitu podroben vizuálnímu průzkumu, zda se zde nenacházejí stopy barevného vypsání. Budou-li nalezeny stopy vypsání, bude rekonstrukce barevného zvýraznění vycházet z nálezů. Nebudou-li zaznamenány stopy historického vypsání, bude nápis zvýrazněn dle návrhu v předloženém rest. záměru.

- 2. Zahájení prací bude minimálně s týdenním předstihem oznámeno NPÚ, ÚOP v Josefově, který bude zván rovněž na kontrolní dny svolávané v průběhu prací a k jejich dokončení.*
- 3. Bude vyhotovena závěrečná restaurátorská zpráva. Jedno pare písemné závěrečné restaurátorské zprávy, včetně digitální verze na nosiči CD nebo DVD, bude předáno NPÚ, ÚOP v Josefově k archivaci nejpozději třicet dní od ukončení restaurátorských prací. Součástí závěrečné restaurátorské zprávy bude kromě jiného i podrobná dokumentace stavu originálu před zásahem a dále veškeré výsledky provedených restaurátorských průzkumů. Příložená fotodokumentace bude zhotovena na fotografický papír, jednotlivé fotografie budou o rozměrech alespoň 10 x 15 cm.*

Závěrem pak písemné vyjádření obsahuje odůvodnění názoru NPÚ. K písemnému vyjádření Městský úřad Hořice, úsek památkové péče, uvádí, že doporučené podmínky č. 2 a 3 zohlednil. Městský úřad Hořice, úsek památkové péče, však nezohlednil doporučenou podmínku č. 2, jelikož tato oznamovací povinnost vlastníka vůči NPÚ vyplývá z ustanovení § 14 odst. 9 památkového zákona a její uložení v závazném stanovisku by tedy bylo nadbytečné.

K ohledání předmětné kulturní památky na místě samém Městský úřad Hořice, úsek památkové péče, nepřistoupil, protože mu je stav v místě dostatečným způsobem znám z průběžného sledování dodržování památkového zákona ve správním obvodu ORP Hořice konaným podle ustanovení § 29 odst. 2 písm. h) památkového zákona.

Dále jsou součástí spisu výpis z katastru nemovitostí a kopie katastrální mapy, tedy písemnosti dokládající vlastnický vztah konkrétních osob k nemovitostem evidovaným v katastru nemovitostí, jakož i prostorové vymezení těchto nemovitostí, informativní výpis z vyhrazené části aplikace Památkový katalog (<https://iispp.npu.cz>), tedy z otisku evidence kulturních památek vedených v Ústředním seznamu kulturních památek ČR a výpis z Registrů ekonomických subjektů ČSÚ v ARES.

Předmětná nemovitá kulturní památka socha Jana Žižky z Trocnova, evidovaná v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky pod číslem rejstříku 29373/6-1172, byla zapsána do státního seznamu nemovitých památek Východočeského kraje pod pořadovým číslem rejstříku 29373 a ve smyslu ustanovení § 42 odst. 1 památkového zákona je tak kulturní památkou podle tohoto zákona.

Tolik k dosavadnímu průběhu řízení.

Předmětná nemovitá kulturní památka, pomník Jana Žižky od P. Jiříčka z roku 1873, je umístěna ve středu tvrziště na návrší Gothard a sestává ze stupňovitého hranolového podstavce s plinthem a figurální skulptury v nadživotní velikosti. Zpodobněný Žižka má zde na sobě kroužkovou zbroj zakončenou nad koleny a na ní má nasazený kyrys s reliéfem kalicha na hrudi. Ochrana trupu je přepásána opaskem, ke kterému je u levého boku zavěšený meč s jetelovitě zakončenou křížovou záštitou. Žižka je dále vybaven plátovou ochranou ramen, rukou a nohou a na hlavě má nasazený bascinet s lemem opatřeným nýty. Postava v pravé ruce drží palcát opřený palicí o zem a levou rukou se drží řemene, za který má při levém boku k opasku zavěšenou pochvu. Na zadní straně podstavce se nachází znak sokola s datací, které jsou oba zvýrazněny tmavě červeným nátěrem.

Z hlediska zájmů státní památkové péče se jedná o kulturně historicky hodnotné figurální kamenosochařské dílo připomínající husitského hejtmana Jana Žižku z Trocnova a bitvu u Hořic, při které se v roce 1423 na vrchu Gothard utkala vojska orebitů pod vedením Jana Žižky z Trocnova a české katolické šlechty pod vedením Čeňka z Vartemberka. Jedná se o jedno z mnoha kamenosochařských děl husitské tematiky v Hořicích a vzájemně se doplňuje se sousoším Husité na stráži ve Smetanových sadech na západním úpatí vrchu Gothard. Dílo je významným dokladem technické vyspělosti výtvarného umění a estetické úrovně zdejší kamenosochařské produkce druhé poloviny 19. století, a pro tyto všechny své hodnoty je kulturní památkou ve smyslu zákona o státní památkové péči.

Tolik k památkovému zhodnocení kulturní památky.

Podle předloženého restaurátorského záměru nebudou k čištění památky použity kyselé chemické prostředky (pasty, zábaly, roztoky apod.), které by mohly nepříznivě narušit či zničit patinu na povrchu kamene. Záměr v případě kontrastních ploch, anomálií a poškození připouští použít pro korekci povrchu kamene mechanické dočištění (mikroabrazí, tlak do 2 bar). Po odstranění sádrovce budou aplikovány zábaly s deionizovanou či destilovanou vodou za účelem odstranění nežádoucích reziduí čistícího procesu – zejména snadno rozpustných solí. Nápis v čele pilíře bude pojednán jako ten zadní. Tmely a spárovací materiál budou složeny z křemičitých písků a pojeném bílým cementem nebo hydraulickým vápnem s aditivou a pigmenty. Provedením barevných a plastických retuší kamene nedojde k celoplošnému sjednocení. Siloxanový hydrofobizační roztok nebude aplikován níže než 1 m nad úrovní terénu.

Tolik k návrhu restaurování kulturní památky, navrhovaným materiálům a technologiím podle předloženého restaurátorského záměru.

Po projednání věci došel Městský úřad Hořice, úsek památkové péče, k závěru, že výše uvedené zamýšlené práce jsou přípustné za splnění dvou podmínek, které byly stanoveny s ohledem na zachování kulturně historických hodnot předmětné kulturní památky, a to v souladu s § 10 odst. 3 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v znění pozdějších předpisů. Městský úřad Hořice, úsek památkové péče, konstatuje, že restaurování sochy Jana Žižky z Trocnova je z hlediska zájmů státní památkové péče žádoucí, neboť současný stav díla vyžaduje péči: na díle jsou patrné četné projevy znečištění, mechanická poškození a dožilé nevzhledné tmely. Celkem lze tedy říci, že při splnění stanovených podmínek budou provedením zamýšlených prací zachovány kulturně historické hodnoty předmětné kulturní památky.

Podmínka č. 2 vychází z písemného vyjádření NPÚ, které v odůvodnění svého doporučení k obnově nápisů na podstavci uvádí následující:

Požadavek po ošetření (fixaci a retuši) barevné polychromie/vypsání nápisu na zadní straně podstavce, vychází z faktu, že jeho obnova nebyla blíže specifikována v předloženém záměru na restaurování. Nynější barevné zvýraznění pravděpodobně pochází z posledního rest. zásahu v r. 1990, nicméně z výtvarného hlediska je žádoucí ho na díle zachovat, s čímž počítá i předložený záměr. Vzhledem k jeho lokálně zhoršenému stavu jsme však nutní vyžadovat jeho ošetření a scelení retuší odpadlých, vizuálně rušivých míst. Předmětný restaurátorský zásah navrhuje barevné vypsání původního nápisu na čelní straně podstavce. Z památkového hlediska je žádoucí, aby vypsání respektovalo starší historické pojednání a prezentaci tohoto nápisu. Nápis je dnes bohužel dochován ve stavu, kdy je výrazně znečištěn a pokryt zelenou biologickou krustou. Je však možné, že po očištění těchto povrchových nečistot, budou v hloubkách nápisu zachované fragmenty barevného vypsání, podle kterých by bylo možné rekonstruovat poznané historické řešení. V případě, že se však ani po očištění žádné fragmenty původního vypsání nezaznamenají, je zcela adekvátní přistoupit k obnově vypsání způsobem, který je navržen v záměru.

Vzhledem k tomu, že se zamýšlené práce nesporně dotýkají kulturně historických hodnot dotčené kulturní památky a s ohledem na skutečnost, že současná platná právní úprava neomezuje dobu platnosti vydaného závazného stanoviska podle § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči, stanovil Městský úřad Hořice, úsek památkové péče, podmínkou č. 1 povinnost oznámit předem zahájení prací, aby na toto oznámení mohl reagovat a následně provádět dozor (viz § 28 odst. 2 písm. g) zákona o státní památkové péči). Městský úřad Hořice, úsek památkové péče, tuto informaci o zahájení prací rovněž neprodleně poskytne NPÚ, aby tento následně mohl reagovat provedením dohledu (viz § 32 odst. 2 písm. g) památkového zákona) v jejich průběhu.

Formu samostatného rozhodnutí ve správním řízení pak závaznému stanovisku podle § 14 odst. 1 památkového zákona Městský úřad Hořice, úsek památkové péče, přisoudil s ohledem na ustanovení

§ 44a odst. 3 památkového zákona, ze kterého vyplývá, že závazné stanovisko podle § 14 odst. 1 památkového zákona je-li vydáno orgánem státní památkové péče ve věci, o které není příslušný rozhodovat stavební úřad podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, je samostatným rozhodnutím ve správním řízení.

Správní orgán po posouzení všech podkladů a zjištění ve výše uvedené věci došel k závěru, který je obsažen ve výrokové části tohoto rozhodnutí. Při posuzování se řídil platnými právními předpisy (zejména zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů; vyhláška č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů).

POUČENÍ O ODVOLÁNÍ

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podle ustanovení § 81 odst. 1 správního řádu podat odvolání, a to v souladu s ustanovením § 83 odst. 1 správního řádu ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení. Lhůta pro podání odvolání počíná běžet podle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu den následující po dni, kdy bylo toto rozhodnutí doručeno. Doručení písemnosti upravuje § 23 a § 24 správního řádu, který stanoví, že nebyl-li adresát tohoto rozhodnutí zastížen, rozhodnutí se uloží u Městského úřadu Hořice nebo v provozovně provozovatele poštovních služeb.

Jestliže si adresát uložené rozhodnutí ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí k vyzvednutí u Městského úřadu Hořice nebo v provozovně provozovatele poštovních služeb připraveno, nevyzvedne, považuje se rozhodnutí podle § 24 odst. 1 správního řádu za doručené posledním dnem této lhůty (od tohoto dne běží v tomto případě lhůta pro podání odvolání).

Doručení písemnosti pomocí datové schránky upravuje § 17 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který rovněž stanoví přednostní doručování dokumentů prostřednictvím datové schránky. Nepřihlásí-li se adresát do své datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty.

O odvolání proti tomuto rozhodnutí rozhoduje Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor kultury a památkové péče. Odvolání se v souladu s ustanovením § 86 odst. 1 správního řádu podává u Městského úřadu Hořice, úseku památkové péče.

Odvolání musí mít náležitosti podání uvedené v § 37 odst. 2 správního řádu a v souladu s ustanovením § 82 odst. 2 správního řádu musí obsahovat údaje o tom, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu ho napadá, a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo.

UPOZORNĚNÍ

Upozorňujeme, že vlastník kulturní památky je podle ustanovení § 9 odst. 4 památkového zákona povinen toho, komu kulturní památku předává k provedení její obnovy, **uvědomit, že věc je kulturní památkou**. Doporučujeme, aby osoby provádějící řešené práce byly seznámeny s obsahem tohoto závazného stanoviska.

V souvislosti s **restaurováním kulturní památky**, které je řešeno tímto závazným stanoviskem, dále upozorňujeme na ustanovení § 14 odst. 8 památkového zákona, podle kterého obnovu kulturních památek

nebo jejích částí, které jsou díly výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými pracemi, mohou provádět pouze fyzické osoby - držitelé povolení k restaurování (v příslušné specializaci) vydaného Ministerstvem kultury.

Bc. Jan Vodák

 Digitálně podepsal Bc. Jan Vodák
Datum: 2020.10.27 12:23:29 +01'00'

Bc. Jan Vodák
referent úseku památkové péče

Rozdělovník

účastníci řízení

Město Hořice, IČ 00271560, se sídlem náměstí Jiřího z Poděbrad 342, 508 01 Hořice

na vědomí

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Josefově (datová schránka ID 2cy8h6t)